
Vergaderjaar 2021–2022

---

35 975 IV

**Wijziging van de begrotingsstaten van
Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar
2021 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid Koninkrijksrelaties	11
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	11
3	Beleidsartikelen	14
3.1	Artikel 1. Versterken rechtsstaat	14
3.2	Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	16
3.3	Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	21
3.4	Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	22
4	Niet-beleidsartikelen	24
4.1	Artikel 6. Apparaat	24
4.2	Artikel 7. Nog onverdeeld	26
5	Beleid BES-fonds	27
	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	27
6	Beleidsartikelen BES-fonds	29
6.1	Artikel 1. BES-fonds	29

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties;
2. de begrotingsstaat voor het BES-fonds;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

K.H. Ollongren

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2021. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2021 opgebouwd. Met de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, [35570 IV, nr. 21](#)), de eerste en tweede incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, [35712, nr. 1](#), Kamerstukken II 2020/21, [35793, nr. 1](#)) is de stand vastgestelde begroting ontstaan.

In de stand eerste suppletoire begroting zijn de eerste en tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, [35850 IV, nr. 3](#), Kamerstukken II 2020/21, [35850 IV, nr. 5](#)) op de eerste suppletoire begroting meegenomen.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV		
Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

De in de tabel budgettaire gevolgen van beleid gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 28 oktober 2021.

Overzicht coronamaatregelen

De afgelopen maanden zijn voor een belangrijk deel getekend door de coronapandemie. Het kabinet heeft diverse (nood)maatregelen genomen om de pandemie het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht van de maatregelen die op de begroting van Koninkrijksrelaties en het BES-Fonds (H) zijn genomen. Een uitgebreid overzicht is te vinden op www.rijksfinancien.nl/corona-visual.

Tabel 2 Extracomptabele tabel coronamaatregelen Koninkrijksrelaties (IV) (bedragen x € 1 mln.)

Art.	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
4	Voedselhulp Caribisch Nederland	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en liquiditeitssteun aan het Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2019/20, 35459 , nr. 1) Extra maatregelen Caribisch Nederland i.v.m. COVID-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420 , nr. 25)
4	Eerste tranche voedselhulp Curaçao, Aruba en Sint Maarten	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en liquiditeitssteun aan het Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2019/20, 35459 , nr. 1) Extra maatregelen Caribisch Nederland i.v.m. COVID-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420 , nr. 25)
4	Tweede tranche voedselhulp Curaçao, Aruba en Sint Maarten	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland (Kamerstukken II 2019/20, 35545 , nr. 1) Besluitvorming Rijksministerraad 10 juli 2020 inzake (financiële) ondersteuning aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420 , nr. 96)
4	Derde tranche voedselhulp Curaçao, Aruba en Sint Maarten	0,0	14,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en steunmaatregelen Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2020/21, 35712 , nr. 1) Verlenging voedselhulp Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420 , nr. 212)
4	Vierde tranche voedselhulp Curaçao, Aruba en Sint Maarten	0,0	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp, vijfde tranche liquiditeitssteun Aruba en steunmaatregelen Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2020/21, 35793 , nr. 1) Vervolg voedselhulpprogramma Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420 , nr. 240)
4	Vijfde tranche voedselhulp Curaçao, Aruba en Sint Maarten	0,0	14,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) Stand van zaken transitie voedselhulpprogramma Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420 , nr. 345)
4	Bijdrage aan Ministerie van lenW voor Hypothecaire lening Winair	0,0	- 1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en steunmaatregelen Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2020/21, 35712 , nr. 1) Hypothecaire lening aan Winair (Kamerstukken II 2020/21, 31936 , nr. 830)
4	Inkomstenderving Bonaire International Airport	3,4	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland (Kamerstukken II 2019/20, 35545 , nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) Steun- en herstellpakket Caribisch Nederland (noodpakket 5.0) (Kamerstukken II 2020/21, 35420 , nr. 326)
5	Eerste tranche liquiditeitslening Aruba	46,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletoire begroting inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35443 , nr. 1) Financiële ondersteuning Caribische landen in verband met COVID-19 en nadere beantwoording van de vragen commissie over de effecten corona op Caribische delen van het Koninkrijk (Kamerstukken II 2019/20, 35420 , nr. 18) Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en liquiditeitssteun aan het Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2019/20, 35459 , nr. 1) Financiële ondersteuning Aruba en Sint Maarten in verband met Covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420 , nr. 34)

Art. Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
5 Tweede tranche liquiditeitslening Aruba	56,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)</p> <p>Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletore begroting inzake liquiditeitssteun 2e tranche voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35474, nr. 1)</p> <p>Besluitvorming rijksministerraad 15 mei betreffende financiële ondersteuning Caribische landen in verband met Covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 37)</p> <p>Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)</p>
5 Derde tranche liquiditeitslening Aruba	104,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Vijfde incidentele suppletore begroting inzake derde tranche steunmaatregelen Curaçao en Aruba (Kamerstukken II 2019/20, 35641, nr. 1)</p> <p>Akkoord Aruba en Nederland inzake voorwaarden liquiditeitssteun (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 186)</p> <p>Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35570 IV, nr. 17)</p>
5 Vierde tranche liquiditeitslening Aruba	0,0	34,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletore begroting inzake voedselhulp en steunmaatregelen Caribisch deel van het koninkrijk) (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1)</p> <p>Besluitvorming Rijksministerraad inzake afwijken begrotingsnormen in 2021 en vierde tranche liquiditeitssteun (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 201)</p> <p>Toetsingskader Risicoregelingen Rijksoverheid inzake de vierde tranche liquiditeitssteun aan Aruba (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 200)</p>
5 Vijfde tranche liquiditeitssteun Aruba	0,0	116,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletore begroting inzake voedselhulp, vijfde tranche liquiditeitssteun Aruba en steunmaatregelen Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1)</p> <p>Besluitvorming rijksministerraad 26 maart 2021 inzake liquiditeitsbehoefte ACS tweede kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 245)</p>
5 Zesde tranche liquiditeitssteun Aruba	0,0	88,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5)</p> <p>Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)</p>
5 Zevende tranche liquiditeitssteun Aruba	0,0	88,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5)</p> <p>Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)</p>
5 Eerste tranche liquiditeitslening Curaçao	88,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletore begroting inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35443, nr. 1)</p> <p>Financiële ondersteuning Caribische landen in verband met COVID-19 en nadere beantwoording van de vragen commissie over de effecten corona op Caribische delen van het Koninkrijk (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 18)</p> <p>Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)</p>
5 Tweede tranche liquiditeitslening Curaçao	102,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<p>Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletore begroting inzake liquiditeitssteun 2e tranche voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35474, nr. 1)</p>

Art. Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
								Resultaten Rijksministerraad 15 mei betreffende financiële ondersteuning Curaçao en Sint Maarten in verband met Covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 75)
								Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)
5 Derde tranche liquiditeitssteun Curaçao	143,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Vijfde incidentele suppletoire begroting inzake derde tranche steunmaatregelen Curaçao en Aruba (Kamerstukken II 2019/20, 35641, nr. 1)
								Akkoord Curaçao en Nederland inzake voorwaarden liquiditeitssteun (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 177)
								Afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35570 IV, nr. 17)
5 Zesde tranche liquiditeitssteun Curaçao	0,0	82,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5)
								Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)
5 Zevende tranche liquiditeitssteun Curaçao	0,0	82,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5)
								Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)
5 Eerste tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	25,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletoire begroting inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35443, nr. 1)
								Financiële ondersteuning Caribische landen in verband met COVID-19 en nadere beantwoording van de vragen commissie over de effecten corona op Caribische delen van het Koninkrijk (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 18)
								Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)
5 Tweede tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en liquiditeitssteun aan het Caribisch deel van het Koninkrijk) (Kamerstukken II 2019/20, 35459, nr. 1)
								Financiële ondersteuning Aruba en Sint Maarten in verband met Covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 34)
								Toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 185)
								Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake liquiditeitssteun 2e tranche voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten) (Kamerstukken II 2019/20, 35474, nr. 1)
								Resultaten Rijksministerraad 15 mei betreffende financiële ondersteuning Curaçao en Sint Maarten in verband met Covid-19 (Kamerstukken II 2019/20, 35420, nr. 75)
5 Derde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	57,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van het Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35650 IV, nr. 1)
								Akkoord derde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 203)
5 Vierde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en steunmaatregelen Caribisch deel van het koninkrijk) (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1)
								Besluitvorming Rijksministerraad inzake afwijken begrotingsnormen in 2021 en vierde tranche liquiditeitssteun (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 201)

Art.	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
5	Vijfde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	0,0	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 3) Besluitvorming Rijksministerraad 23 april 2021 inzake liquiditeitsbehoefte Sint Maarten tweede kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 260) Besluitvorming Rijksministerraad 28 mei 2021 inzake vijfde tranche liquiditeitssteun 2021 Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 275) Toekenning vijfde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 318)
5	Zesde tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	0,0	23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)
5	Zevende tranche liquiditeitssteun Sint Maarten	0,0	23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) Besluitvorming Rijksministerraad 18 juni 2021 inzake liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten derde kwartaal 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 324)
7	Wisselkoerseffecten liquiditeitsleningen	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van het Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35650 IV, nr. 1)
	Totaal	684,9	609,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Voedselhulp

Door het wegvallen van het toerisme en de lockdowns zijn daarnaast de inkomsten van veel burgers in het Caribisch deel van het Koninkrijk weggefallen. Het kabinet heeft daarom besloten om middelen ter beschikking te stellen om de kwetsbare groepen in het Caribisch deel van het Koninkrijk te kunnen voorzien van voedselpakketten.

Bijdrage aan Ministerie van lenW voor Hypothecaire lening Winair

Winair, de enige luchtvaartmaatschappij die verbindingen onderhoudt met alle zes de Caribische delen van het Koninkrijk, en de enige die een reguliere verbinding onderhoudt met Sint Eustatius en Saba, is in financiële problemen geraakt, omdat er geen inkomsten binnenkomen terwijl de kosten grotendeels doorlopen. Er doet zich nu een situatie voor waarbij de interinsulaire connectiviteit van Saba, Sint Eustatius met Sint Maarten en Bonaire, in direct gevaar komt. Het kabinet heeft daarom besloten positief te reageren op het verzoek van de Minister-President van Sint Maarten om steun, door een hypothecaire lening van USD 3 mln. met als onderpand het luchthavengebouw van Winair. Vanuit de begroting van Koninkrijksrelaties wordt € 1,0 mln. bijgedragen aan de lening die via de begroting van lenW verstrekt zal worden. Bij aflossing van de lening door Winair vloeit dit bedrag naar rato van het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingelegde deel terug naar de begroting van Koninkrijksrelaties.

Inkomstenderving Bonaire International Airport

In lijn met besluitvorming voor Europees Nederlandse gemeenten ontvangen de openbare lichamen compensatie ten behoeve van inkomstenderving over 2020 en 2021, waarbij ook de inkomsten uit luchtvaart worden betrokken. Voor Bonaire komen deze inkomsten direct binnen bij Bonaire International Airport.

Liquiditeitssteun

De landen Aruba, Sint Maarten en Curaçao hebben op grond van artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden een beroep gedaan op de solidariteit binnen het Koninkrijk. De Rijksministerraad (RMR) heeft op basis van de adviezen van het College Aruba financieel toezicht (CAft) en het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) meermaals besloten om liquiditeitssteun beschikbaar te stellen, die ten goede moeten komen aan dat deel van de bevolking dat het zwaarst getroffen wordt.

Wisselkoerseffect liquiditeitsleningen

Ter compensatie voor wisselkoersverliezen als gevolg van het verstrekken van de liquiditeitsleningen aan de landen worden middelen toegevoegd aan de begroting Koninkrijksrelaties (IV). Dit betreft de eerste en tweede tranche aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten en extra dotaties aan het BES-fonds.

Tabel 3 Extracomptabele tabel coronamaatregelen BES-fonds (H) (bedragen x € 1 mln.)

Art.	Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
1	Compensatie inkomstenderving openbare lichamen	4,3	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2019/20, 35545, nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp, vijfde tranche liquiditeitssteun Aruba en steunmaatregelen Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1) Uitbreiding economisch steun- en herstellpakket Caribisch Nederland (noodpakket 4.0) (Kamerstukken II, 2020/21, 35420, nr. 226) Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) Steun- en herstellpakket Caribisch Nederland (noodpakket 5.0) (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 326)
1	Eilandelijk beleid	2,8	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2019/20, 35450 IV, nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2019/20, 35545, nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaten van het Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35650 IV, nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en steunmaatregelen Caribisch deel van het koninkrijk) (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 1) Aanpassingen in het economische steun- en herstellpakket als gevolg van de ontwikkeling in de bestrijding van het coronavirus (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 237) Het steun- en herstellpakket in het derde kwartaal van 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. 314)
1	Tweede Kamerverkiezingen 2021	0,03	0,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2020 (Vierde incidentele suppletoire begroting inzake voedselhulp en compensatie inkomstenderving Caribisch Nederland) (Kamerstukken II 2019/20, 35545, nr. 1) Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21)

Art. Maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
								Tijdelijke regels omtrent verkiezingen in verband met covid-19 (Tijdelijke wet verkiezingen covid-19) (Kamerstukken II 2020/21, 35590, nr. 22)
1 Pakket voor de creatieve sector	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21)
								Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector (Kamerstukken II 2020/21, 32820, nr. 400)
Totaal	7,1	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Compensatie inkomstenderving openbare lichamen

In lijn met besluitvorming voor Europees Nederlandse gemeenten ontvangen de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba compensatie van ten behoeve van inkomstenderving over 2020 en 2021.

Eilandelijk beleid

De openbare lichamen hebben extra kosten gemaakt in verband met de coronacrisis, bijvoorbeeld voor repatriëring, reiskosten, overhead, schoon maakkosten en de aanschaf van beschermingsmiddelen. De openbare lichamen ontvangen in lijn met besluitvorming voor Europees Nederlandse gemeenten hiervoor in 2020 € 2,8 mln. en in 2021 € 3,0 mln.

Tweede Kamerverkiezingen

Het kabinet in 2020 € 25.000 en in 2021 € 24.000 beschikbaar aan de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba om ze te compenseren voor de extra kosten bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding van de verkiezingen.

Pakket voor de creatieve sector

Aan het BES-fonds wordt incidenteel € 0,3 mln. aan middelen aan de vrije uitkering toegevoegd voor de lokale culturele infrastructuur in het kader van de maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector. Met deze extra middelen worden de openbare lichamen in staat gesteld om culturele instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. Hiervan is € 165.000 voor Bonaire, € 75.000 Sint Eustatius en € 60.000 voor Saba.

2 Beleid Koninkrijksrelaties

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021¹		511.829
Stand 1^e suppletoire begroting 2021²		944.082
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Landspakket detentie nieuwbouw	1	- 10.000
2) Teruggave budget versterking grenstoezicht Caribisch Nederland	1	4.000
3) Landspakket onderwijshuisvesting	4	- 4.500
4) Landspakket Curaçao	4	- 20.000
5) Landspakket Sint Maarten	4	2.157
6) Personele kosten COHO	4	- 2.100
7) Laatste tranche wereldbank	8	86.115
8) Wisselkoersactualisatie	1,4,5,6,7	- 2.444
9) Overige mutaties		2.139
Stand 2^e suppletoire begroting 2021		999.449

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21), de eerste incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) en de tweede incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1).

2 Inclusief de eerste nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 3) en de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) hierop.

Toelichting

1. Landspakket detentie nieuwbouw

Als onderdeel van de overeenkomst Landspakket Sint Maarten zijn middelen gereserveerd voor de bouw van een nieuwe gevangenis. De op te stellen overeenkomst neemt meer tijd in beslag dan vooraf voorzien, daarom worden deze middelen doorgeschoven van 2021 naar 2022.

2. Teruggave budget versterking grenstoezicht Caribisch Nederland

In het kader van de coronasteun aan de Caribische landen in het Koninkrijk zal de Koninklijke Marine (KMar) een bijdrage gaan leveren aan het versterken van het grenstoezicht. Hiertoe is een protocol opgesteld en ondertekend tussen Nederland en de Caribische landen van het Koninkrijk. Dit protocol wordt nader uitgewerkt in een plan van aanpak. Door de vertraging die ontstaan is in het proces, is de inzet van de KMar in de Caribische landen vertraagd en zal er budget overblijven. Conform afspraken worden de middelen die dit jaar niet worden gebruikt teruggeboekt van de begroting van het Ministerie van Defensie (X) naar de begroting van Koninkrijksrelaties (IV).

3. Landspakket onderwijshuisvesting

Als onderdeel van de overeenkomst Landspakket Curaçao zijn middelen gereserveerd voor investeringen in de onderwijshuisvesting. Vanwege vertraging in het opstellen van een plan van aanpak, verdeling van middelen en vervolgens de aanbesteding worden deze middelen doorgeschoven van 2021 naar 2024.

4. Landspakket Curaçao

Als onderdeel van de overeenkomst Landspakket Curaçao zijn middelen gereserveerd voor steunverlening aan het bedrijfsleven. Vanwege vertraging in de onderhandelingen komen deze middelen niet meer tot besteding in 2021 en schuiven ze door naar 2022.

5. Landspakket Sint Maarten

In de voorwaardenbrief derde tranche liquiditeitssteun d.d. 18 december 2020 heeft Nederland aan Sint Maarten toegezegd dat indien Sint Maarten onvoorwaardelijk heeft ingestemd met de voorwaarden die aan de derde tranche liquiditeitssteun zijn gesteld, een bedrag van maximaal € 15 mln. euro via het Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling (COHO) beschikbaar gesteld zal worden voor het versterken van de financiële kolom (landspakket A.1) en de modernisering van de Belastingdienst (landspakket C.4). Deze instemming heeft op 22 december 2020 plaatsgevonden door het overeenkomen en de ondertekening van de onderlinge regeling Landspakket Sint Maarten welke de regeringen van Sint Maarten en Nederland bindt aan de uitvoering van de maatregelen in het landspakket. De betreffende middelen worden onttrokken aan het trustfonds Wederopbouw. Deze middelen komen beschikbaar door geen invulling meer te geven aan de Development Policy Operation (DPO) en het Road Connectivity project. Dit besluit is tevens gecommuniceerd aan de Kamer (Kamerstukken II 2020/2021, [35420](#), nr. 203).

6. Personele kosten COHO

Voor personele kosten voor het COHO wordt € 2,1 mln. gerealloceerd. De middelen gaan van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

7. Laatste tranche Wereldbank

Op 23 augustus 2021 heeft BZK de aanvraag van de Wereldbank binnengekregen voor de volgende tranche wederopbouwmiddelen. De laatste tranche voor de Wereldbank bedraagt € 86 mln. waarna het gehele beschikbare budget is opgevraagd.

8. Wisselkoersactualisatie

Als gevolg van de huidige wisselkoers van de dollar ten opzichte van de euro wordt in 2021 met name een wisselkoerstegenvaller op de renteontvangsten over de uitstaande leningen verwacht. Daarnaast is er sprake van met name een meevaller op het BES-fonds van € 0,8 mln. De compensatie van de uiteindelijke tegenvaller komt uit de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7 van deze begroting.

Tabel 5 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2021 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021		37.896
Stand 1^e suppletoire begroting 2021		37.896
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Wisselkoersactualisatie	5	- 3.235
2) Ontvangsten SSO CN	6	2.891
3) KPSM	8	1.000
3) Overige mutaties		821
Stand 2^e suppletoire begroting 2021		39.373

Toelichting

1. Wisselkoersactualisatie

Als gevolg van de huidige wisselkoers van de dollar ten opzichte van de euro zijn er meer- en minderontvangsten op de rente over de uitstaande leningen. Deze uiteindelijke wisselkoerstevengvaller wordt gedekt vanuit de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7 van deze begroting.

2. Ontvangsten SSO CN

Dit betreft ontvangsten van SSO CN over 2021 vanuit verrekening met andere departementen, op basis van afname bij SSO CN voor basisdienstverlening en specifieke dienstverlening.

3. KPSM

Het Korps Politie Sint Maarten (KPSM) betaalt de restanten terug van een bijdrage. Deze middelen worden als ontvangsten geboekt op artikel 8 van de begroting van Koninkrijksrelaties.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterken rechtsstaat (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1) ¹	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	54.056	33.623	- 10.512	3.958	27.069
Uitgaven	54.056	33.623	- 10.512	3.958	27.069
Opdrachten					
Diverse opdrachten	0	0	0	200	200
Bijdrage aan medeoverheden					
Overige bijstand aan de landen	8.100	1.800	6.276	0	8.076
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties					
Detentie Vastgoed	10.000	10.000	- 10.000	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken					
Grensbewaking (Defensie)	22.839	10.839	- 2.172	3.958	12.625
Rechterlijke macht (JenV)	8.517	6.384	- 616	- 200	5.568
Douane (Financiën)	4.600	4.600	- 4.000	0	600
Ontvangsten	0	0	0	0	0

¹ Inclusief de nota van wijziging op de ontwerp-begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21) en de eerste incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1).

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 1 is 44,6% juridisch verplicht.

Mutaties Miljoenennota

Bijdrage aan medeoverheden

Overige bijstand aan de landen

Er wordt € 6,3 mln. gerealloceerd van het instrument bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken naar dit instrument om dit aan te vullen tot het oorspronkelijke bedrag.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Detentie Vastgoed

Als onderdeel van de overeenkomst Landspakket Sint Maarten zijn middelen gereserveerd voor de bouw van een nieuwe gevangenis. De op te stellen overeenkomst neemt meer tijd in beslag dan vooraf voorzien, daarom wordt € 10 mln. doorgeschoven van 2021 naar 2022.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Grensbewaking (Defensie)

Deze middelen zijn beschikbaar gekomen omdat de landspakketten met de Caribische landen en het plan van aanpak ter versterking van het grens-toezicht later zijn vastgesteld dan verwacht. Hierdoor kon de personele inzet in het jaar 2021 maar beperkt plaatsvinden. Er wordt daarom € 2,3 mln. gerealloceerd van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden.

Rechterlijke macht (JenV)

Als gevolg van de reisbeperkingen rondom het coronavirus zijn in 2021 minder officieren naar het Caribisch gebied afreizen dan van tevoren was voorzien. In overleg tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Openbaar Ministerie is geconcludeerd dat deze officieren in 2022 alsnog nodig zijn om werkachterstanden te voorkomen en bij te dragen aan de beleidsdoelstellingen zoals afgesproken in de Landspakketten met Curaçao en Aruba. Daarom wordt € 0,6 mln. doorgeschoven van 2021 naar 2022.

Douane (Financiën)

Deze middelen zijn beschikbaar gekomen omdat de landspakketten met de Caribische landen en het plan van aanpak ter versterking van het grens-toezicht later zijn vastgesteld dan verwacht. Hierdoor kon de personele inzet in het jaar 2021 maar beperkt plaatsvinden. Er wordt € 4 mln. gerealloceerd van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2021

Opdrachten

Diverse opdrachten

Voor de ondermijningsaanpak wordt € 0,2 mln. gerealloceerd van bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken naar opdrachten binnen hetzelfde begrotingsartikel zodat de middelen op het juiste instrument verantwoord worden.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Grensbewaking (Defensie)

In het kader van de coronasteun aan de Caribische landen in het Koninkrijk zal de Koninklijke Marine (KMar) een bijdrage gaan leveren aan het versterken van het grens-toezicht. Hiertoe is een protocol opgesteld en ondertekend tussen Nederland en de Caribische landen van het Koninkrijk. Dit protocol wordt nader uitgewerkt in een plan van aanpak. Door vertraging in de opleiding van personeel, is de inzet van de KMar in de Caribische landen vertraagd en zal er budget overblijven. Conform afspraken worden de middelen die dit jaar niet worden gebruikt teruggeboekt, van de begroting van het Ministerie van Defensie (X) naar de begroting van Koninkrijksrelaties (IV).

Rechterlijke macht (JenV)

Voor de ondermijningsaanpak wordt € 0,2 mln. gerealloceerd van bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken naar opdrachten binnen hetzelfde begrotingsartikel zodat de middelen op het juiste instrument verantwoord worden.

3.2 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1) ¹	Stand 1e suppletoire begroting (2) ²	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	76.759	101.287	- 23.577	- 3.204	74.506
Uitgaven	75.759	100.287	- 23.577	- 3.204	73.506
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	65.891	88.413	- 25.215	- 4.142	59.056
Subsidies (regelingen)					
Diverse subsidies	1.600	500	0	132	632
Noodpakketten	30.100	45.800	0	0	45.800
COHO/ National Recovery Program Bureau	0	0	0	1.055	1.055
Opdrachten					
Opdrachten landen	214	2.336	- 96	- 1.250	990
Inkomstenoverdrachten					
Toeslagen op pensioenen NA	1.950	1.950	0	3	1.953
Bijdrage aan ZBO's/RWT's					
Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling	14.700	11.000	- 607	- 10.393	0
Bijdrage aan medeoverheden					
Bijdrage aan landen	2.191	22.191	- 20.000	6.311	8.502
Onderwijshuisvesting Curaçao	15.000	4.500	- 4.500	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties					
Diverse bijdragen	136	136	- 12	0	124
4.2 Caribisch Nederland	9.868	11.874	1.638	938	14.450
Subsidies (regelingen)					
Bonaire International Airport	0	3.008	502	- 31	3.479
Subsidies Caribisch Nederland	500	500	0	65	565
Opdrachten					
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	800	1.366	- 199	- 50	1.117
Opdrachten Caribisch Nederland	591	0	0	0	0
Inkomstenoverdrachten					
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	2.477	2.477	- 328	4	2.153
Bijdrage aan medeoverheden					
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	5.500	4.523	1.663	950	7.136
Ontvangsten	0	0	502	319	821

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21), de eerste incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) en de tweede incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1).

2 Inclusief de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) hierop.

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 4 is 63,4% juridisch verplicht.

Mutaties Miljoenennota

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling

Voor de oprichting van het Caribisch orgaan hervorming en ontwikkeling (COHO) is extra personele capaciteit nodig, onder andere voor het opdrachtgeverschap voor en juridische kennis. Personeelskosten worden verantwoord op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII), daarom wordt hier circa € 0,6 mln. naartoe overgeboekt vanaf de begroting van Koninkrijksrelaties (IV).

Bijdrage aan medeoverheden

Bijdrage aan landen

Als onderdeel van de overeenkomst Landspakket Curaçao zijn middelen gereserveerd voor steunverlening aan het bedrijfsleven. Door nieuwe ontwikkelingen komen deze middelen niet meer tot besteding in 2021. Daarom wordt er € 20 mln. doorgeschoven naar 2022.

Onderwijshuisvesting Curaçao

Bij het instemmen met het landspakket Curaçao en de ontwerp consensus Rijkswet COHO heeft Nederland aan Curaçao een bijdrage toegezegd van totaal € 30 mln. ten behoeve van verbetering van de onderwijshuisvesting. Van het bedrag dat in 2021 uitgegeven zou worden komt € 4,5 mln. niet meer tot besteding in dit jaar. Daarom wordt dit bedrag doorgeschoven naar 2024.

4.2 Caribisch Nederland

Subsidies

Bonaire International Airport

Het kabinet heeft besloten tot reële compensatie voor extra uitgaven en inkomstenderving over het gehele kalenderjaar 2021. Deze lijn wordt doorgetrokken naar de openbare lichamen. De inkomstenderving bij Bonaire International Airport (BIA) is naar schatting € 3,5 mln. Hierbij wordt een deel van het bedrag dat in 2020 als coronasubsidie is verstrekt aan BIA (€ 0,5 mln.) in mindering gebracht, welke naar verwachting te veel is verstrekt. Deze terugvordering wordt weer toegevoegd aan het budget voor de subsidie van 2021.

Inkomensoverdrachten

Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers

De wisselkoersmeevaller op met name de toeslagen pensioenen wordt toegevoegd aan de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7.

Bijdrage aan medeoverheden

Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht

Het Openbaar Lichaam Sint Eustatius heeft veel bijdragen in de vorm van bijzondere uitkeringen. Echter, deze zijn veelal financieel van aard en gaan niet gepaard met de overdracht van kennis- en kunde die tevens noodzakelijk zijn. Dit geldt zowel op inhoudelijk niveau als op het niveau van goed project- en programmamanagement. Hiervoor wordt extra capaciteit ingezet. Bij het Openbaar Lichaam Saba (OLS) is het dringend nodig om de organisatie gezonder te maken met nieuw talent, zodat de organisatie beter is toegerust voor de grote opgaven waarvoor ze staan. Het OLS is al geruime tijd bezig om de organisatie verder te ontwikkelen. Dat gebeurt mede dankzij de samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in het kader van goed bestuur. De nieuwe stap die ze willen zetten is het vervroegd afscheid nemen van mensen die niet meer goed kunnen meekomen met de aangepaste eisen die gesteld worden aan medewerkers. Met extra middelen kan het OLS de medewerkers een vertrekregeling op vrijwillige basis aanbieden. De middelen worden door zowel het Ministerie van BZK als het Ministerie van Financiën beschikbaar gesteld, waarbij beide partijen de helft voor hun rekening nemen. Dit betreft de bijdrage van het Ministerie van Financiën.

Ontvangsten

Het kabinet heeft besloten tot reële compensatie voor extra uitgaven en inkomstenderving over het gehele kalenderjaar 2021. Deze lijn wordt doorgetrokken naar de openbare lichamen. De inkomstenderving bij Bonaire International Airport (BIA) is naar schatting € 3,5 mln. Hierbij wordt een deel van het bedrag dat in 2020 als coronasubsidie is verstrekt aan BIA (€ 0,5 mln.) in mindering gebracht, welke naar verwachting te veel is verstrekt. Deze terugvordering wordt weer toegevoegd aan het budget voor de subsidie van 2021.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2021

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Subsidies

COHO/ National Recovery Program Bureau

Er wordt circa € 1 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van bijdrage aan ZBO's/RWT's naar dit instrument, om een subsidie aan het National Recovery Program Bureau ten behoeve van het COHO op het juiste instrument te verantwoorden.

Opdrachten

Opdrachten landen

Er wordt circa € 1,2 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde begrotingsartikel. De middelen gaan van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden, om uitgaven aan de Landen op het juiste instrument te verantwoorden.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling

Om de apparaatskosten voor het COHO op het juiste instrument te verantwoorden wordt circa € 3,6 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde begrotingshoofdstuk. De middelen gaan van dit instrument naar begrotingsartikel 6.

Er wordt circa € 3 mln. gerealloceerd binnen hetzelfde begrotingsartikel om uitgaven aan de Landen op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen gaan van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden.

Voor personele kosten voor het COHO wordt € 2,1 mln. overgeboekt. De middelen gaan van dit instrument naar de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

Er wordt circa € 1 mln. gerealloceerd binnen hetzelfde begrotingsartikel om een subsidie aan het National Recovery Program Bureau ten behoeve van het COHO op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen gaan van dit instrument naar subsidies.

Eind 2020 zijn tussen Nederland en de Caribische Landen van het Koninkrijk afspraken gemaakt over liquiditeit en andere steun in ruil voor brede hervormingen die zijn vervat in de zogenaamde Landspakketten. Inhoudelijke ondersteuning van hervormingen op Aruba, Curaçao en Sint Maarten op het gebied van arbeid en sociale zaken betekent een nieuwe taak voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). In september 2021 is een convenant afgesloten tussen de Ministeries van BZK en SZW waarin afspraken zijn gemaakt over de ondersteunende rol van het Ministerie van SZW voor de periode maart 2021 tot maart 2022. Zoals in dit convenant is afgesproken wordt circa € 0,3 mln. overgemaakt vanaf dit instrument naar de begroting van het Ministerie van SZW (XV) voor deze taak.

Bijdrage aan medeoverheden

Bijdrage aan landen

Er wordt circa € 4,2 mln. aan COHO middelen gerealloceerd binnen hetzelfde begrotingsartikel om uitgaven voor projecten in de Landen op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen gaan van opdrachten en bijdrage aan ZBO's/RWT's naar dit instrument.

Sint Maarten heeft onvoorwaardelijk ingestemd met de voorwaarden die aan de derde tranche liquiditeitssteun zijn gesteld. Daarom is een bedrag van maximaal € 15 mln. via het COHO beschikbaar gesteld voor het versterken van de financiële kolom (landspakket A.1) en de modernisering van de Belastingdienst (landspakket C.4). Voor 2021 bedraagt de bijdrage € 2,1 mln. De betreffende middelen worden onttrokken aan het trustfonds Wederopbouw. Deze middelen komen beschikbaar door geen invulling meer te geven aan de Development Policy Operation (DPO) en het Road Connectivity project. Dit besluit is tevens gecommuniceerd aan de Kamer (Kamerstukken II 2020/21, [35420](#), nr. 203)

4.2 Caribisch Nederland

Bijdrage aan medeoverheden

Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht

Om bijdragen aan Caribisch Nederland op het juiste instrument te verantwoorden wordt € 0,6 mln. gerealloceerd. De middelen komen van begrotingsartikel 7 en gaan naar dit instrument.

Dit betreft diverse kleinere ontvangsten van circa € 0,3 mln. die gedurende het jaar worden gedsaldeerd en ingezet voor bestuurlijke ontwikkeling op Caribisch Nederland.

Ontvangsten

Dit betreft diverse kleinere ontvangsten die gedurende het jaar zijn gede-
aldeerd en ingezet voor bestuurlijke ontwikkeling op Caribisch Nederland.

3.3 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1) ¹	Stand 1e suppletoire begroting (2) ²	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting (3)	
Verplichtingen	326.984	735.154	173.000	- 1.800	906.354
Uitgaven	355.500	763.670	0	- 1.800	761.870
5.1 Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten	28.517	28.517	0	0	28.517
Leningen				0	
Schuldsanering	28.517	28.517	0	0	28.517
5.2 Leningen en/of garanties landen Curaçao en Sint Maarten en Aruba	326.983	735.153	0	- 1.800	733.353
Leningen					
Leningen aan Aruba	239.420	416.800	0	- 1.800	415.000
Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten	87.563	318.353	0	0	318.353
Ontvangsten	37.896	37.896	- 3.235	0	34.661

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21), de eerste incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) en de tweede incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1).

2 Inclusief de eerste nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 3) en de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) hierop.

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 5 is 100% juridisch verplicht.

Mutaties Miljoenennota

Ontvangsten

Als gevolg van de huidige wisselkoers van de dollar ten opzichte van de euro wordt in 2021 een wisselkoerstegenvaller op de renteontvangsten over de uitstaande leningen gerealiseerd. De compensatie hiervoor komt uit de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7 van deze begroting.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2021

5.2 Leningen en/of garanties landen Curaçao en Sint Maarten en Aruba

Leningen

Leningen aan Aruba

Op basis van de risicoregeling vallen de totale verplichting en kasuitgaven van de rentevoordeellening aan Aruba € 5,3 mln. lager uit. Voor 2021 is dit € 1,8 mln. Voor 2022 is dit € 3,5 mln.

3.4 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Wederopbouw Bovenwindse Eilanden (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	
Verplichtingen	0	7.583	- 67	86.760	94.276
Uitgaven	0	7.583	- 67	86.760	94.276
8.1 Wederopbouw	0	7.583	- 67	86.760	94.276
Subsidies (regelingen)					
Diverse subsidies	0	308	532	900	1.740
Opdrachten					
Wederopbouw op Sint Maarten	0	4.275	- 67	- 1.783	2.425
Bijdrage aan medeoverheden					
KPSM	0	1.972	0	- 972	1.000
Wederopbouw op Sint Eustatius	0	28	0	2.500	2.528
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties					
Wederopbouw op Sint Maarten	0	1.000	- 532	0	468
Wereldbank	0	0	0	86.115	86.115
Ontvangsten	0	0	0	1.000	1.000

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 8 is 93,3% juridisch verplicht.

Mutaties Miljoenennota

Subsidies

Diverse subsidies

Er wordt circa € 0,5 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde instrument, van bijdrage aan (inter-)nationale organisaties naar dit instrument, voor onder meer een subsidie ten behoeve van de reparatie van een zeekabel.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Wederopbouw op Sint Maarten

Er wordt circa € 0,5 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van dit instrument naar subsidies, voor onder meer een subsidie ten behoeve van de reparatie van een zeekabel.

Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2021

Subsidies

Diverse subsidies

Voor pompinstallaties van de brandweer op Sint Maarten wordt € 0,9 mln. gerealiseerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van opdrachten naar dit instrument.

Opdrachten

Wederopbouw op Sint Maarten

De laatste middelen voor de renovatie van de klif op Sint Eustatius worden met deze reallocatie op het goede instrument verantwoord. Dit betreft een bijdrage aan het Openbaar Lichaam Sint Eustatius van een bedrag van € 2,5 mln. euro. Hiervoor worden middelen gereallocationeerd van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden, binnen hetzelfde begrotingsartikel.

Er worden minder facturen verwacht van het Korps Politie Sint Maarten (KPSM). De middelen die daardoor vrijkomen worden gereallocationeerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van bijdrage aan medeoverheden naar dit instrument.

Voor pompelpompen van de brandweer op Sint Maarten wordt € 0,9 mln. gereallocationeerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van dit instrument naar subsidies.

Bijdrage aan medeoverheden

KPSM

Het KPSM betaalt € 1 mln. aan restanten terug van een bijdrage. Deze middelen worden opnieuw ingezet voor het KPSM. Er worden daarnaast minder facturen verwacht van het KPSM van circa € 1,9 mln. De middelen die daardoor vrijkomen worden gereallocationeerd binnen hetzelfde begrotingsartikel, van dit instrument naar opdrachten.

Wederopbouw op Sint Eustatius

De laatste middelen voor de renovatie van de klif op Sint Eustatius worden met deze reallocatie op het goede instrument verantwoord. Dit betreft een bijdrage van € 2,5 mln. aan het Openbaar Lichaam Sint Eustatius. Hiervoor worden middelen gereallocationeerd van dit instrument naar bijdrage aan medeoverheden.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Wereldbank

Op 23 augustus 2021 heeft BZK de aanvraag van de Wereldbank binnengekregen voor de volgende tranche wederopbouwmiddelen. De laatste tranche voor de Wereldbank bedraagt € 86 mln. waarna het gehele beschikbare budget is opgevraagd.

Ontvangsten

Het KPSM betaalt € 1 mln. aan restanten terug van een bijdrage. De middelen worden opnieuw ingezet voor het KPSM.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 6. Apparaat

Tabel 10 Apparaat (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3) Mutatie Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
Verplichtingen	24.139	25.213	- 1.544	7.799	31.468
Uitgaven	24.139	25.213	- 1.544	7.799	31.468
Personele uitgaven	12.285	13.497	- 438	5.347	18.406
eigen personeel	12.084	12.063	- 398	4.181	15.846
inhuur externen	201	1.434	- 40	1.166	2.560
Materiële uitgaven					
overige materiële uitgaven	11.854	11.716	- 1.106	2.452	13.062
Ontvangsten	0	0	0	2.891	2.891

Toelichting

Mutaties Miljoenennota

Personele uitgaven

Eigen personeel

Dit betreft de wisselkoersactualisatie over 2021 en een reallocatie van € 132.000 om een detachering in het kader van de bestuurlijke ontwikkeling van Caribisch Nederland op het juiste instrument te verantwoorden. Deze middelen komen van begrotingsartikel 4, binnen hetzelfde begrotingshoofdstuk, naar dit instrument.

Materiële uitgaven

Overige materiële uitgaven

Er is sprake van een wisselkoersmeevaller op overige materiële uitgaven van circa € 1,1 mln. Deze wordt toegevoegd aan de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7 van deze begroting.

Overige mutaties

Personele uitgaven

Eigen personeel

Er wordt circa € 2,1 ingezet voor kosten van SSO CN. Dit wordt gedekt uit ontvangsten van SSO CN over 2021 voor specifieke dienstverlening.

Vanuit begrotingsartikel 7 wordt circa € 1,3 mln. overgeheveld naar dit instrument om de kosten van SSO CN voor het project Netwerk op orde en de implementatie van SAP te dekken.

Er wordt € 0,7 mln. gerealloceerd van overige materiële uitgaven naar dit instrument, binnen hetzelfde begrotingsartikel, om uitgaven van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) op het juiste instrument te verantwoorden.

Inhuur externen

Er wordt circa € 0,8 mln. ingezet voor SSO CN. Dit wordt gedekt uit ontvangsten die SSO CN krijgt van andere departementen. Groei of krimp in de afname (FTE en ICT-werkplekken) wordt via budgetoverhevelingen jaarlijks verrekend met de departementen.

Materiële uitgaven

Overige materiële uitgaven

Er wordt circa € 3,3 mln. gerealloceerd om de apparaatskosten voor het COHO op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen gaan van begrotingsartikel 4 dit naar dit instrument.

Er wordt € 0,7 mln. gerealloceerd van dit instrument naar personele uitgaven, binnen hetzelfde begrotingsartikel, om uitgaven van het Cft op het juiste instrument te verantwoorden.

Ontvangsten

Dit betreft ontvangsten van SSO CN over 2021 vanuit verrekening met andere departementen, op basis van afname bij SSO CN voor basisdienstverlening en specifieke dienstverlening.

4.2 Artikel 7. Nog onverdeeld

Tabel 11 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutatie Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	2.375	13.706	- 507	- 1.939	11.260
Uitgaven	2.375	13.706	- 507	- 1.939	11.260
Onvoorzien	2.374	2.341	- 401	- 1.939	1
Wisselkoersreserve	1	11.365	- 106	0	11.259
Ontvangsten	0	0	0	0	0

Toelichting

Onvoorzien

Vanuit dit instrument wordt circa € 1,3 mln. overgeheveld naar begrotingsartikel 6 om de kosten van SSO CN voor het project Netwerk op orde en de implementatie van SAP te dekken. Daarnaast wordt € 0,6 mln. ingezet voor bijdragen aan Caribisch Nederland.

5 Beleid BES-fonds

Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 12 Belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2021 (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021¹		51.122
Stand 1^e supplettoire begroting 2021²		57.835
Belangrijkste supplettoire mutaties		
1) Eilandelijk beleid	1	1.500
2) Wisselkoersactualisatie	1	- 791
3) Overige mutaties		29
Stand 2^e supplettoire begroting 2021		58.573

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21), de eerste incidentele supplettoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) en de tweede incidentele supplettoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1).

2 Inclusief de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) hierop.

Toelichting

1. Eilandelijk beleid

Aansluitend aan het besluit om in Europees Nederland extra middelen toe te kennen aan Europees Nederlandse gemeenten, worden voor Caribisch Nederland extra middelen vrijgemaakt voor aanvullend eilandelijk beleid over het derde kwartaal 2021 (€ 0,5 mln.) en over het vierde kwartaal 2021 (€ 1,0 mln.). De middelen worden verstrekt via de vrije uitkering.

2. Wisselkoersactualisatie

De vrije uitkering van het BES-fonds is vastgelegd in dollars. Door de huidige wisselkoers van de dollar ten opzichte van de euro is er naar verwachting sprake van een wisselkoersmeevaller in 2021. Deze wordt toegevoegd aan de wisselkoersreserve op begrotingsartikel 7 van de begroting van Koninkrijksrelaties.

Tabel 13 Belangrijkste supplettoire ontvangstenmutaties 2021 (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021¹		51.122
Stand 1^e supplettoire begroting 2021²		57.835
Belangrijkste supplettoire mutaties		
1) Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	1	738
Stand 2^e supplettoire begroting 2021		58.573

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, 35570 IV, nr. 21), de eerste incidentele supplettoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35712, nr. 1) en de tweede incidentele supplettoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, 35793, nr. 1).

2 Inclusief de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35850 IV, nr. 5) hierop.

Toelichting

1. *Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba* Artikel 88, derde lid van de *Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBES)* regelt dat bij (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar

zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven ten laste van het BES-fonds een post met extra ontvangsten geraamd.

6 Beleidsartikelen BES-fonds

6.1 Artikel 1. BES-fonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. BES-fonds (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1) ¹	Stand 1e suppletoire begroting (2) ²	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	51.122	57.835	- 291	1.029	58.573
Uitgaven	51.122	57.835	- 291	1.029	58.573
Bijdrage aan medeoverheden					
Vrije uitkering	51.122	57.835	- 291	1.029	58.573
Ontvangsten	51.122	57.835	- 291	1.029	58.573

1 Inclusief de nota van wijziging op de ontwerpbegroting (Kamerstukken II 2020/21, [35570 IV, nr. 21](#)), de eerste incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, [35712, nr. 1](#)) en de tweede incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II 2020/21, [35793, nr. 1](#)).

2 Inclusief de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, [35850 IV, nr. 5](#)) hierop.

Toelichting

Mutaties miljoenennota

Bijdrage aan medeoverheden

Aansluitend aan het besluit om in Europees Nederland extra middelen toe te kennen aan Europees Nederlandse gemeenten, worden voor Caribisch Nederland extra middelen vrijgemaakt voor aanvullend eilandelijk beleid over het derde kwartaal 2021 (€ 0,5 mln.). De middelen worden verstrekt via de vrije uitkering. Daarnaast betreft dit de wisselkoersactualisatie over 2021.

Ontvangsten

[Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba \(FinBES\)](#) regelt dat bij (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven ten laste van het BES-fonds een post met extra ontvangsten geraamd.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting

Bijdrage aan medeoverheden

Aansluitend aan het besluit om in Europees Nederland extra middelen toe te kennen aan Europees Nederlandse gemeenten, worden voor Caribisch Nederland extra middelen vrijgemaakt voor aanvullend eilandelijk beleid over het vierde kwartaal 2021 (€ 1 mln.). De middelen worden verstrekt via de vrije uitkering. Daarnaast betreft dit de wisselkoersactualisatie over 2021.

Ontvangsten

[Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba \(FinBES\)](#) regelt dat bij (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar

zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven ten laste van het BES-fonds een post met extra ontvangsten geraamd.